

Boeren op Onser Lyewe Vrouwen Smelligeraconvent Nazaten van Arent Saeckes (ca. 1571 - ca. 1624)

Gelukkig is genealogie nooit af. Dit artikel is een aanvulling op een eerdere publicatie van mijn hand in een Genealogysk Jierboek. Meer nog is het een volgende stap op wat u allemaal wel herkent: het hooggestemde, maar zo zelden bereikte doel van de genealogische vervolmaking. In dit geval gaat het om het onderzoek naar de familie van mijn voorouders uit de zestiende en zeventiende eeuw. De titelfiguur van deze publicatie, Arent Saeckes, komt dus ook voor in die goeddeels Opsterlandse en Smalingerlandse familie.¹

Saillant detail in dit verband is, dat de sommige nakomelingen van Arent Saeckes door Auke de Vries al in een eerder Genealogysk Jierboek beschreven zijn, al was hij zich daar vanzelfsprekend niet van bewust.²

De Vries voerde in dat geschrift die voorouderlijke lijn toen niet verder door, vermoedelijk omdat het buiten zijn onderzoeksgebied lag.

Vooraf dient een woord van dank uit te gaan naar Jan Post uit Leeuwarden vanwege zijn ruimhartige bijdrage aan de Opsterlandse gegevens. Verder ben ik de leden van de redactie erkentelijk voor aangedragen suggesties.

Tank ek oan Pyt, Sippi en de bern - de ein fan eltse reis is it paad werom.

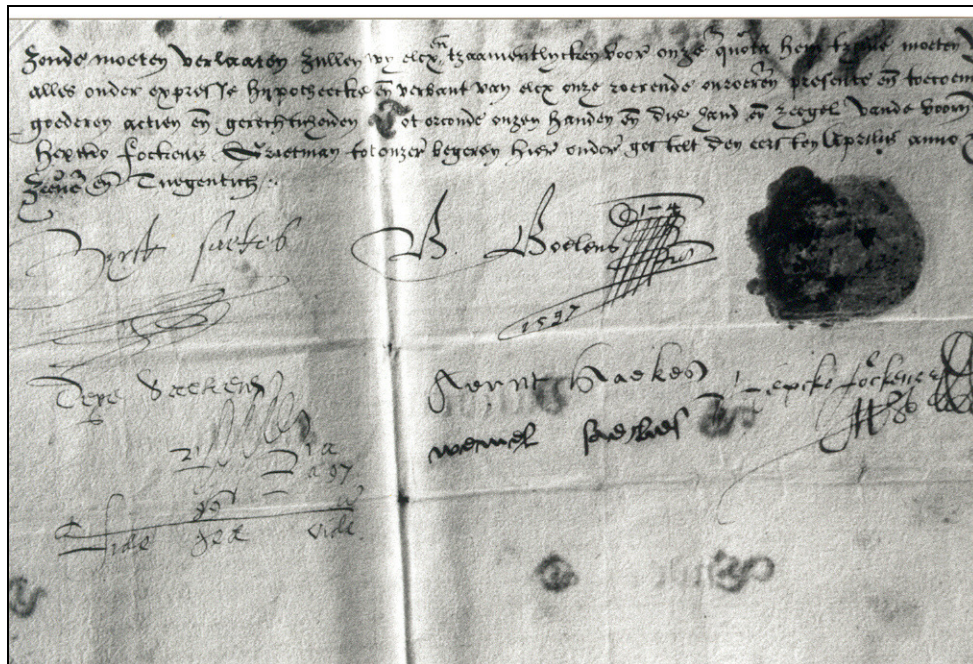
Almelo, zomer 2009

Nico van der Woude

I. Arent Saeckes, geb. ca. 1571/1572³, van 1596 tot (in ieder geval) 1622 boer te Smalle Ee op Boornbergum stem 27, later woonachtig te Beetsterzwaag, overl. tussen 7 juli 1624 en 20 jan. 1625, zoon van Saecke Siercks, bijzitter van Opsterland, boer en brouwer te Beesterzwaag, en Frouck Focke Teyesdr, trouwt 1. vóór 4 nov. 1596 Lyoets/Lutske Annedr. Arent Saeckes trouwt 2. vóór 12 juli 1621 Trijn Jans, zij trouwt 1. (waarschijnlijk lang) vóór 7 dec. 1610 Beernt Egberts, herbergier en dorprechter te Beetsterzwaag, overl. tussen 17 okt. 1611 en 4 mei 1615⁴.

Het eerste teken van leven van Arent is een indirecte vermelding, want hij wordt als enige kind uit het huisgezin niet genoemd bij een voogdijafrekening.⁵ Op 27 mei 1586 worden te Harlingen drie akten opgemaakt rond de voogdij van de kinderen van wijlen Saecke Siercks en Frouck Focke Teyesdr. Aanwezig zijn de voogden Hepcke Fockens en Sjoerd Siercks en drie kinderen: Sierck, Aucke en Teye Saeckes. Daarnaast maakt de akte melding van Weemel Saeckedr en het jongste kind, Trijncke Saeckedr, maar Arent Saeckes wordt dus niet genoemd.

Dat er wel degelijk zes kinderen uit het huwelijk waren, blijkt allereerst uit de vermelding van een zesde deel van de erfenis bij de inventarisatie in Opsterland in 1582.⁶ Dat het nu juist Arent Saeckes is, die ook tot de huishouding behoort, blijkt eenduidig uit de akte van scheiding op 1 april 1597 tussen de vier overgebleven kinderen van Saecke Siercks en Frouck Focke Teyesdr.⁷ Arent Saeckes krijgt de volgende bezittingen toegescheiden:

Drie pondematen "rydt land", gelegen bij de Querensdam, op drie verschillende plaatsen. Die dam zal mogelijk gelegen hebben in het uiterste noordwesten van Opsterland, tussen Warniahuizen en Beets. Arent Saeckes krijgt ook vijf mad mieden in de Gerren.

"Zekere hanghe veens", binnen Beetsterzwaag, aan het einde van Tziebbe Suyrdts zate, gekocht van Haye Jans. Bij de scheiding in 1597 krijgt Arent Saeckes het, hij mag zich dan althans ook eigenaar noemen van "ses mad marschen" te Beetsterzwaag, de "hooge veenen binnen Beetsterswaag van Melle Beerents verkreegen" en vijf mad mieden hooiland gelegen op "Westerboere Vinne".

Verder erft Arent Saeckes "itlycke dachwerken delft", te Lippenhuizen, in Syger Feddes zate. Bij de scheiding in 1597 deelt het lot Arent Saeckes "die veenen in Roelof Siurds soon saate" aldaar toe.

Arent Saeckes verhuist rond 1596 uit het Opsterlandse naar Smallingerland, om meer precies te zijn naar Smalle Ee. Daar boert hij vervolgens op het corpus van het voormalige klooster Smallenee.

Smelna of Onser Lyewe Vrouwen Smelligeraconvent bij Boornbergum was een Benedictijns nonnenklooster, dat vanaf ongeveer 1400 tot 1580 dienst deed. Het is gesticht vóór 1326 (vermoedelijk rond het jaar 1200)⁸ als dubbelklooster van Augustijner koorheren en regularissen. De monniken vertrokken rond 1400 naar het uithof Vlierbos.⁹ Bij de Hervorming van 1580 is het klooster opgeheven en op 31 mei 1580 wordt een akte opgemaakt van commissie van de Staten van Friesland voor Hepcke Fockens, grietman van Opsterland, en Johannes Eggerick, prior van Smalle Ee, tot liquidatie van de eigendommen van het Convent Smalle Ee.¹⁰

Over het klooster is wel enige informatie bekend. Wat bewaard is gebleven, is al eens keurig op een rijtje gezet, vandaar dat ik hier met een verwijzing wil volstaan.¹¹

Er is wel zeer interessante informatie uit een andere hoek voorhanden: de archeologie. Het convent lag op wat als toponiem volkomen toepasselijk Kleasterkampen heet.

Rond 1922 heeft Van Giffen als eerste gezocht naar sporen van het klooster. Hij beschreef zijn bevindingen in de Vrije Fries van dat jaar.¹² In 1980 is er onder leiding van provinciaal archeoloog Elzinga opnieuw een onderzoek gedaan, terwijl in 1997 Gilles de Langen een waarderend archeologisch onderzoek afronde.¹³ Bij die laatste verkenningen zijn na bureauonderzoek

van de opgravingen in 1922 en 1980 ook visuele inspecties, booronderzoeken, hoogtemetingen en geofysische onderzoeken uitgevoerd. Al dat onderzoek leverde vanzelfsprekend een *Fundgrube* aan gegevens en vondsten op. Het opmerken waard zijn een grafveld, met onder meer bakstenen grafkeldertjes, en de resten van het kloostercomplex, waaronder een stenen en een houten kerk. Van dat laatste bouwwerk vermoedt De Langen dat het wel eens een parochiekerk geweest zou kunnen zijn, waarschijnlijk die van Boornbergum.¹⁴

Arent Saeckes en zijn rechtsopvolgers boeren op en rond het voormalige klooster. Ze zijn tot halverwege de zeventiende eeuw eigenaar van die zate, die later bekend staat als Boornbergum stem 27.¹⁵

In 1652 verkopen ze de plaats cum annexis, maar wel onder de voorwaarde, dat afstammelingen altijd op het erf zullen mogen blijven boeren. Daar blijft het niet bij, want ruim driekwart eeuw later kopen nazaten de zate weer terug. Bepaald honkvast zijn ze dus wel, want vanaf het einde van de zestiende eeuw tot aan het laatste part van de achttiende eeuw boeren nazaten van Arent Saeckes onafgebroken op die plaats.

Zoals hierboven gezegd, verhuist Arent Saeckes van Opsterland naar de belendende grietenij Smallingerland. Het tijdstip van die verplaatsing is nauwkeurig aan te geven. Op 4 november 1596 stelt men namelijk te Leeuwarden een contract op. Een aantal percelen land, behorende tot het gewezen klooster Smalle Ee, wordt voor de tijd van 5 jaren voor 40 goudgulden per jaar verhuurd aan Arent Saeckes. De akte geeft trouwens ook de naam van zijn vrouw: Lyoets Annedr. Bij deze transactie verkopen de Staten van Friesland de helft van het langhuis en de helft van de 'warmcamer', staande op het corpus van het genoemde klooster, voor 350 gulden in erfkoop aan het echtpaar.¹⁶

Arent Saeckes komt met enige regelmaat voor in de archieven. Zo is er de rekening over het boekjaar 1606/1607 van de ontvanger-generaal van de kloosteropkomsten in Friesland, Johannes Henrici Rhala: "Smallingerlandt, Smallene; Arent Sackes die gerechte derdepart van de corpus landen, ende comt hem de huisinge voor eigen toe, voor 56-0-0".¹⁷

Op 19 september 1611 maken Hepcke Fockens en zijn vrouw, Martje Martini de aankoop bekend van land te Beetsterzwaag, de Foeke Kamp en Anne Idtsses marschen geheten. Verkoper is Arent Saeckes voor 663 Phs. gld.¹⁸ We herkennen hier overigens de 12 mad uit de inventarisatie van 1582.

Roelof Geeuwckes, Teye Tebbes en Jacob Wijmers en hun vrouwen proclameren op 10 december 1612 de aankoop van de helft van zate lands te Beetsterzwaag, genaamd Saecke Siercks zate, met de halve behuizing en toebehoren. Naastliggers: ten oosten de grietman Fockens, ten westen Otte Cornelis; van het Koningsdiep aan het Meer, en bovendien de venen in Spargiebirt, mandelig met zusters en broer van de verkoopsters. Antje Siercksdr doet de zaken van de hand voor 1257 Phs. gld. De grietman Fockens verzoekt de niaarkoop, verder volgen enkele protesten, waarbij onder meer sprake is van wijlen Sierck Saeckes en van Arent Saeckes.¹⁹ De verkoopster is overigens een nicht (oomzegger) van Arent: zij is een dochter van Sierck Saeckes en Haeck Boeledr.

In juni 1615 proclameert de Opsterlandse grietman, Martinus Fockens, de aankoop van percelen reitland gelegen onder Beets, gekocht van Arent Saeckes, voor het bedrag van 195 Phs. gld.²⁰

Op 14 maart 1616 komt Arent Saeckes voor als naastligger bij een verkoop van twee mad maden in de Zuidergaren.²¹ Op 30 april en 18 juni 1618 komt hij voor als belender bij een verkoop van land gelegen in de Westeboer Fennen.²² In 1616 wordt Arent Saeckes, samen met de predikant en de grietenijsecretaris, als getuige genoemd in een akte te Smallingerland.²³

Arent Saeckes is hertrouwd voor 12 juli 1621, want op die dag treedt Trijn Jans, de weduwe van Egbert Beerens (sic!, dat staat foutief in de akte, later heet men hem daar gewoon weer Beernt Egberts) aan in een rechtszaak versus een zekere Aeff Jelkedr, weduwe van Harmen Willems, maar nu getrouwd aan Coop Laurens, en Geel Harmens. Trijn wordt bij die gelegenheid

vergezeld door haar tegenwoordige man, Arent Saeckes, en aanwezig zijn ook haar zonen, Jan en Egbert Beerns.²⁴

Op 24 januari 1622 wordt Arent Saeckes, woonachtig in het "Cloester van Smallien" tot voogd benoemd over Saecke Teyes, de weeszoon van Teye Saeckes, in leven secretaris van Opsterland.²⁵ Overigens bekleedde Arent al eerder een taak binnen het gezin van zijn broer, want op 15 februari 1621 is hij samen met (zijn familielid) Focco Feyckens voormond over de niet bij naam genoemde twee jongste weeskinderen van Teye Saeckes.²⁶ Op 22 januari 1624 komt Trijn Jans voor als weduwe van Beernt Egberts en als huisvrouw van Arent Saeckes.²⁷ Op 8 april 1624 wil Martinus Fockens, grietman van Opsterland, een halve zate land kopen, gelegen in de Hemrik, mandelig en ongescheiden met Saecke Siercks. Een zekere Einte Pieters en zijn vrouw verzoeken de niaarkoop als naastliggers, maar ook Trijn, de huisvrouw van Arent Saeckes, protesteert dan vanwege een hypotheek op de landerijen.²⁸ Ook op 7 juli 1624 komt Trijn Jans nog in een akte voor als wederhelft van Arent Saeckes.²⁹

Arent Saeckes is overleden in de loop van 1624 (dan dus na 7 juli), maar dat is in ieder geval gebeurd vóór 20 januari 1625, want dan treedt zijn zoon, Saecke Arents (= IIa) voor het gerecht van Opsterland aan namens de erfgenamen van Arent Saeckes.³⁰

Die erven doen in de periode daarna enkele bezittingen in het Opsterlandse van de hand. Op 31 maart 1625 proclameren Hindrick Egberts en Tet Liebbedr, echtelieden te Duurswoude, de aankoop van 8 mad maden in de Zuidergaren van de erven van Arent Saeckes voor 860 Phs. gld.³¹ Op dezelfde dag proclameren Benne Sybrants en Auck Heyntiedr, te Wijnjeterp de aankoop van 5 mad maden bij de Gaeren gelegen, gekocht van de gezamenlijke erfgenamen van Arent Saeckes, voor 550 Phs. gld. met 6 gg. tot een geschenk. Het gaat hier overigens zonder twijfel om de vijf mad mieden in de Gerren uit de eerder gememoreerde scheiding van 1597. Later dat jaar, op 1 september 1625, verkopen de 'erfgenamen en kinderen' aan dezelfde kopers nog eens 4 mad maden in de Bexterwarren, iedere mad voor 90 Phs. gld.³² Op 5 december 1625 proclameren Jacob Hendriks en Eets Wijttiedr de aankoop van 5 mad maden buiten Beets van de gezamenlijke erfgenamen van Arent Saeckes. Saecke Teyens, secretaris over Opsterland, en Antje van Andringa verzoeken de niaarkoop.³³

De eerste man van Trijn Jans, Beernt Egberts, heeft zijn sporen nagelaten in de Opsterlandse archieven en bij het Hof van Friesland. Beernt is blijkens een vermelding bij het Hof op 16 februari 1601 herbergier te Beetsterzwaag.³⁴ Op 26 oktober 1611 treedt hij aan bij dat Hof in een rechtszaak over een huisstede te Beetsterzwaag.³⁵ Trijn en Beernt komen voor als echtpaar van Beetsterzwaag bij het Hof van Friesland op 7 december 1610 in een zaak tegen Jan Heres en Ebel Lucasdr.³⁶ Ik heb geen eerdere vermelding kunnen vinden, maar het lijkt me aannemelijk dat ze toen al een fiks aantal jaren getrouwd waren: hun kinderen Jan en Egbert Beerns komen al op 28 november 1616 zelfstandig (en dus meerderjarig) in een gerechtelijke akte voor.³⁷

Beernt Egberts komt met zekere regelmaat voor in de Opsterlandse archieven. De laatste door mij gevonden vermelding is bij een ondertekening van dorpsvolmachten (zodat hij waarschijnlijk dorprechter van Beetsterzwaag was) op 30 oktober 1612.³⁸ Daarna zwijgen de Opsterlandse recesboeken tot 1616. Beernt is in ieder geval overleden voor 4 mei 1615 en in de jaren daarna komen zijn erfgenamen enkele keren voor in de archivalia.³⁹

Op 12 september 1616 heeft een zekere Claes Everts een schuld aan Trijn Beernts.⁴⁰

Op 1 mei 1617 proclameren Jan en Egbert Beerns de aankoop van 2/6 van 5 mad maden boven de Geeuw gelegen; lopende van de Gauweg aan de Leppedijk, gekocht van Gielt Jans en Trijn Jans.⁴¹ Die Gielt Jans is een broer van Trijn, zoals ik hieronder zal laten zien.

Op 18 september 1617 proclameren Jan Sybes en Aeff de aankoop van land, ongescheiden met Egbert Beerns en Ghielt Jans.⁴²
Op 30 december 1619 proclameren Jacop Jans smid en Foeck een landaankoop. Het gaat om 3/6 part van 8 mad maden boven de Geeuw gelegen van de Geeuweg tot aan de Leppedijk, mandelig met de erfgenamen van Jan Etkes. Verkopers zijn Jan Sijbes (1/6 deel) Egbert Beerns (2/6 deel). Mogelijk zijn Trijn en Gielt Jans kinderen van de genoemde Jan Etkes.⁴³
Wat de relatie met de hierboven genoemde Jan Sybes betreft: er is later wel een Opsterlandse naamgenoot voorhanden, maar de hierboven opgevoerde man komt uit Ooststellingwerf, meer precies uit Donkerbroek. Hij doet in die periode overigens wel vaker (rechts)zaken te Opsterland.⁴⁴ Een familierelatie met Trijn Jans en de haren lijkt voor de hand te liggen, al is de exacte verhouding niet duidelijk geworden. Jan Sybes is te Donkerbroek overleden kort voor 26 maart 1640, wanneer zijn weduwe, Ave Altsdr een scheiding maakt met haar kinderen. Helemaal onbemiddeld waren Jan Sybes en Aafke Altsdr bepaald niet. "Aeuw Jan Sybis Wed." met haar kinderen zijn bij het stemkohier van Donkerbroek eigenaar van stem 11 en 12: "twee Zathen en twee Stemmen".⁴⁵ Jan is overigens kort voor de opmaak van die kohieren overleden, want op 26 maart 1640 wordt een scheiding in zijn sterfhuis gemaakt.⁴⁶ In die aktes worden uiteraard zijn directe familieleden genoemd, maar een relatie met Opsterland is niet voorhanden. Terug naar Trijn Jans: op 18 maart 1619 proclameert de familie, met Trijn de moeder, een landaankoop in Focke Roeloffs zate te Beetsterzwaag, gekocht van Alle Geeuwes en zijn vrouw Jouck.⁴⁷

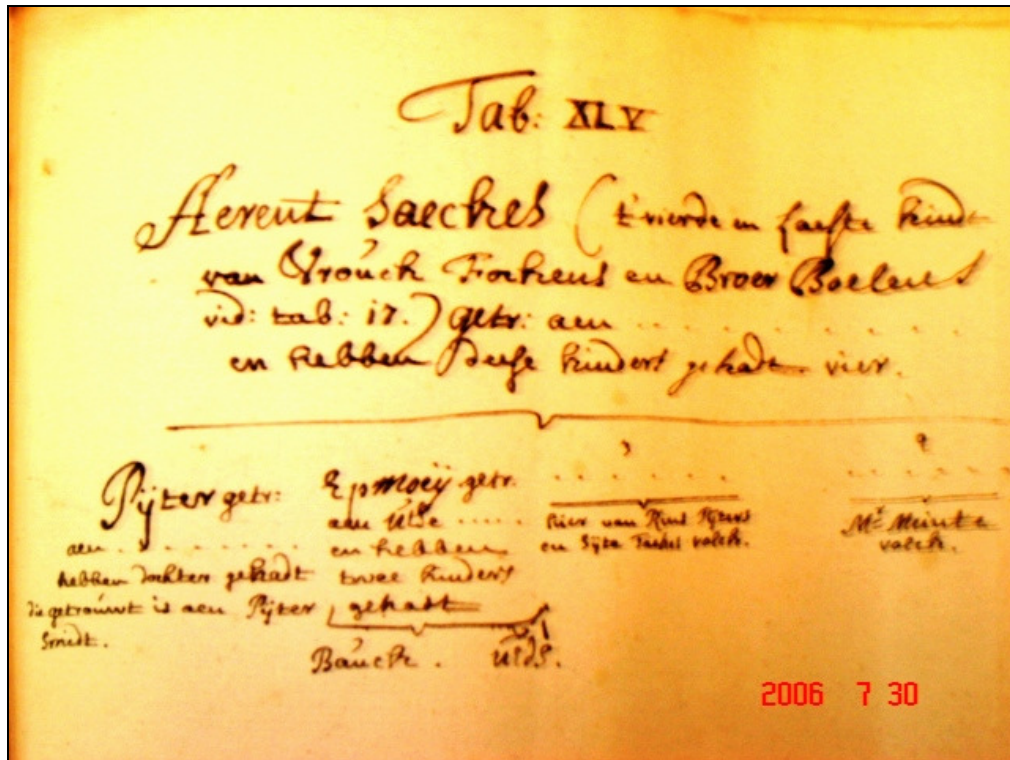
Op 15 mei 1626 blijkt Trijn Jans, weduwe van Arent Saeckes, woonachtig te Beetsterzwaag.⁴⁸ Op 20 november 1634 komt zij als weduwe van Beernt Egberts en met haar zonen, Jan en Egbert Beerns, voor in een rechtszaak tegen Georgien Fockens, secretaris van Smalingerland.⁴⁹

Voor wat de kinderen van Trijn Jans en Beern Egberts betreft: zij staan vermeld in de stemkohieren van Beetsterzwaag, stem 11. Luitjen Wisses en Egbert Beerns zijn eigenaar voor een vierde part, terwijl Jan Beernts twee vierde deel van die stem in eigendom heeft.

Uit het huwelijk tussen Arent Saeckes en Lutske Annedr (op basis van de later vernoeming neem ik aan dat Lutske de moeder is):

1. Saecke Arents, volgt IIa.
2. Teye Arents, volgt IIb.

De afstamming van Saecke en Teye is zeker, daar zal ik hieronder uitgebreid op terugkomen. Mogelijk had Arent Saeckes nog meer kinderen. Uitgangspunt daarbij is een genealogische bron van later datum.⁵⁰ Blijkens die gegevens is Arent Saeckes wel getrouwd geweest, maar de naam van zijn vrouw is onbekend. Verder vermeldt men, dat hij vier kinderen heeft gehad: "*Pijter, getrouwt aan . . . ., een dochter, de naam onbekent, dog getrouwt aen Pijter Smidt, Epmoeij, getrouwt aen Utse. . . . en hebbende twee kinders gehad; Bauck en Ueds*".

Ik heb eerder gebruik gemaakt van die genealogische bron. Het overzicht is soms bruikbaar, al blijft waakzaamheid geboden. Vaak zijn de gepresenteerde gegevens in die papieren aantoonbaar wel juist. Ik moest bij het onderzoek naar de nakomelingen van Arent Saeckes deze bron toch wel loslaten, want de gepresenteerde feiten zijn in zijn geval verre van volledig en er zitten zelfs aperte fouten in.

Dat neemt niet alle twijfel weg over de daar opgevoerde informatie: had Arent Saeckes meer kinderen? Ik heb er zo mijn twijfels over, want ik kan er na ampel onderzoek maar twee vinden. Die andere twee kinderen kunnen natuurlijk op jonge leeftijd en zonder nakomelingen zijn overleden, maar ze worden in ieder geval niet genoemd bij latere aktes rond deze familie. Wel zijn dan niet geheel toevallig mogelijke 'verdachten', van wie de namen opduiken in de archivalia. Ik heb me echter niet in de verleiding laten brengen door gelijklopende voornamen en patroniemen. Onweerlegbaar bewijs voor meer kinderen van Arent Saeckes ontbreekt - tot op heden.

IIa. Saeccke Arents, boer te Smalle Ee, eigenaar van Boornbergum stem 27 (tot 1652), kerkvoogd te Boornbergum, overl. tussen 10 maart en 17 april 1652, trouwt 1. Aetke Jelledr, trouwt 2. vóór 22 aug. 1648 Lubbrich Jetsedr, overl. na 9 maart 1657.

Saeccke Arents duikt zoals hierboven beschreven dus voor het eerst op in een akte uit januari 1625, hij is dan dus meerderjarig, zodat zijn geboortjaar zeker voor 1600 ligt. Gelet op de leeftijd van zijn vader ligt een geboorte tussen 1595 en 1600 voor de hand.

Op 26 september van dat jaar 1625 komt Saeccke Arents opnieuw voor in een Opsterlandse akte. Die vermelding is genealogisch gezien bijzonder belangrijk, want het toont aan, dat Saeccke en de zijnen inderdaad gelieerd zijn aan de Opsterlandse familie. Het gaat om een rechtszaak over momberschap tussen Frouck Siercksd, de weduwe van Jochum Jouckes (en de dochter van Sierck Saeckes en Haeck Boeledr), contra Marten Fockens (dat is de grietman van Opsterland), Boele Broers, Saeccke Teyens (dat is de secretaris van Opsterland), Saeccke Arents, Haye Jochums, Gosse Jouckes,

Uble Jouckes, en Jan Takes.⁵¹ Er zijn dus familiebanden, maar de vermelding bij het proces toont ook aan, dat Saecke Arents de oudste zoon zal zijn van Arent Saeckes, want opnieuw komt hij voor als vertegenwoordiger van zijn familietak. In de jaren erna komt Saecke nog enkele keren voor in de Opsterlandse gerechtsarchieven, al zijn de vermeldingen in zijn eigen Smallingerland natuurlijk talrijker.

In 1641 protesteert Saecke Arents tegen een voorgenomen verkoop in de grietenij Opsterland: een zekere Roelof Engberts is als voormond over de twee jongste wezen van Sijmer Egberts en Gays Halbedr 9 dalers schuldig.⁵² Op 8 mei 1645 treedt Jan Hendriks in Smalleneester Klooster aan voor het gerecht van Opsterland. Hij wordt geassisteerd door zijn schoonvader, Saecke Arents. Jan verklaart dat Joachem Jans en Meyne Mollis, ooms en gewezen voormonden hebben zorg hebben gedragen voor de juiste en goede administratie van de goederen van vader en moeders weesgoederen. Saecke Arents ondertekent mede de akte.⁵³

Op 16 januari 1645 protesteren Saecke Arents en Michiel Jurjens bij een aangekondigde verkoop wegens schuld van de verkopers bij een proclamatie te Opsterland.⁵⁴

Saecke Arents is woonachtig te Smalle Ee; dat is bij herhaling geboekstaafd in de jaren 1646 tot en met 1648.⁵⁵ Een enkele keer komt hij voor als naastligger of in een andere hoedanigheid. Op 26 april 1647 bijvoorbeeld, proclameert het echtpaar Hans Andries en Baucke Beerntsdr, brouwers in Oudega, een aankoop te Smalle Ee. Er rust een jaarlijkse grondpacht van 1 gg. op, te betalen aan Saecke Arents.⁵⁶ Kort daarop, op 25 mei 1647, is bij de aankoop van een bouwkamp met een eendenkooi sprake van het naastliggende "Saeke Arents fenne" ten zuiden.

Op 12 september 1648 vindt een wandelkoop plaats, waarbij Saecke Arents betrokken is. De gezamenlijke erfgenamen van Gosse Jouckes willen een ruilkoop van een kamp reidland op het Osseland tegen 8 mad hooiland buiten 'Old Ee'. Saecke Arents te Smalle Ee is de andere partij en hij is ook naastligger ten zuiden en ten westen. De proclamanten zijn vrij om de opbrengsten van de maden over te rijden tot aan wat genoemd wordt: "Saecke Aernts schipsloot".

Op 6 april 1650 biedt het echtpaar Gaucke Tzijkerks en Frouk Gerbedr op de koop van een molen en molenhuis met de plaats. Saecke Arents is rondom naastligger. Hij is verkoper, samen met Giel Jans, als 'baersluiden', voor 825 gg. Er volgt overigens een protest van Claes Folkerts, molenaar op de Cletten, vanwege een contract met de verkoper. Aardig en zwaarwegend detail: hij verspiert de koop op straffe van het uithalen van de molenstenen.⁵⁷

Op 30 april 1650 koopt Saecke Arents "aen Smallingee" "huizinge en tuininge, stecken en hecken", voor 33 gg.⁵⁸ Hij is ook hier zelf aan alle kanten naastligger en de weg loopt ten zuiden. Het is gekocht voor drie vierdeparten van Anne Sijmens en zijn vrouw voor een nieuwe wagen en twintig anderhalve broden en het "crophout van 19 bomen in Gauke Lijkeles hout" en nog eens 19 cg. De resterende vierdepart was van van Feycke Feijckes, als curator over Uble Jouckes weeskind, in echt getogen bij Frouk Fockes.

In 1651 proclameren Roelof Tjallings en zijn vrouw, te Boornbergum, de aankoop van een zate lands aldaar. Er is in die akte onder meer sprake van de kerkvoogd Saecke Arents.⁵⁹

Saecke Arents komt voor in een akte die op 10 maart 1652 wordt opgesteld en later geregistreerd (zie hieronder).⁶⁰ Hij moet vrij kort daarna overleden zijn, want op 17 april 1652 is sprake van de drie niet bij naam genoemde weeskinderen van Saecke Arents en Aetke Jelledr. Teye Arents, wonend te Driesum, wordt dan benoemd tot curator.⁶¹

Vervolgens worden er vanwege de afhandeling van Saeckes' overlijden enkele aktes opgetekend. Op 2 juli 1652 wordt een akte van 10 maart genoteerd waarin Lubbrich Jetsedr een schuld laat vastleggen aan de weduwe van Gabbe Ottens, Tiets Jetsedr.⁶²

Ook in 1652 is Saecke Arents nog gewoon woonachtig op de boerderij "aen Smallingee". Op 24 mei van dat jaar wordt namelijk de verkoop geregistreerd van die zate c.a. en andere landerijen aldaar. Ongetwijfeld heeft dat allemaal te maken met zijn verscheiden, want daar wordt in de akte zelfs onomwonden gewag van gemaakt. Saecke Arents, of beter gezegd: zijn erfgenamen en zijn tweede vrouw, Lubbrich Jetsedr, verkopen de boerderij, die zij zelf bewonen, en de overige grond en toebehoren aan Aulus van Haersma en zijn vrouw, Catharina van Scheltinga. Eén van de verkoopcondities is dat de kinderen en kindskinderen als gebruiker op het erf mogen blijven. Aanwezig bij de opmaak van de akte zijn ook Teye Arents, Jan Hendriks, namens de kinderen bij zijn vrouw, Auck Saeckedr, en Arent Saeckes.

Op 9 maart 1657 laat Lubbrich Jetsedr, weduwe van Saecke Arents, zich met instemming van haar zwager Teye Arents benoemen tot tutrix en curator over haar kinderen bij wijlen Saecke Arents.⁶³

Op 5 november 1657 proclameert Lubbrich Jetsedr, weduwe van Saecke Arents, de voorgenomen aankoop van een huizinge en plaats in de Trimbeets op de oostkant van de vaart. Verkoopster is Antje van Andringa, de weduwe van Saco van Teyens, voor 225 gg., per 1 november te betalen met 'gereet geld'. Er volgt een protest: Siert Giels in de Corteswagen verzoekt het niaar van bloedswege.⁶⁴

Uit het huwelijk van Saecke Arents en Aetke Jelledr (in ieder geval, volgorde niet duidelijk):

1. Jan Saeckes, volgt IIIa.

2. Auck Saeckedr, overl. Smalle Ee tussen 21 juni 1653 en 22 sept. 1656, trouwt vóór 8 mei 1645 Jan Hendriks, afkomstig uit Beetsterzwaag, boer te Kortehemmen en te Smalle Ee, kerkvoogd te Boornbergum, overl. Smalle Ee vóór 15 jan. 1679, zn. van Hendrik Jans en Jell Jans, te Beetsterzwaag. Jan Hendriks trouwt 2. 1656 Fedke Claesdr, overl. vóór 19 juni 1674.

Jan Hendriks trouwt 3. Boornbergum 19 juni 1674 Beerntje Jans, afkomstig van Oudega, overl. na 17 dec. 1695.

De herkomst van Jan Hendriks, de man van Auck Saeckedr, is de aanpalende grietenij Opsterland. Daar wordt een autorisatie opgemaakt, waarbij Jochum Jans en Jan Hendriks te Beetsterzwaag benoemd worden tot voormonden over de twee wezen van Hendrik Jans en Jell Jans. Aansluitend aan die akte is sprake van het boelgoed.⁶⁵ De genoemde voormond, Jan Hendriks, is de gelijknamige grootvader. Dat blijkt bij een rechtszaak tussen Jan Hendriks als curator en grootvader over het weeskind van Hendrik Jans en Jell Jans aan de ene kant en Eelck Piers, de weduwe van Jan Bruijns, de andere grootvader van het weeskind. Het gaat over het feit dat Jell Jans de wees minder heeft nagelaten.⁶⁶

Op 28 mei 1646 verkoopt Jan Hendriks, te Smalle Ee, aan Geert Pieters en Claes Folkerts een huis en plaats met geboomte aan het oosteinde van Beetsterzwaag, aan de noordkant van de 'Straete, uit het midden daarvan tot de vredeing, exempt een toonbank, de borden en de winckelbehooren'.⁶⁷

Jan Hendriks en Auck Saeckedr wonen in 1652 in Kortehemmen. Op 27 januari van dat jaar laten zij een koopbrief opmaken en aanwezig bij de opmaak van dat eigendomsbewijs is ook hun (schoon)vader, Saecke Arents.⁶⁸ In het voorjaar van 1652 wordt een aantal aktes geregistreerd, waarin het echtpaar opnieuw woonachtig is te Kortehemmen.⁶⁹ In de eerste akte, die op 3 mei 1652 vastgelegd wordt, zijn Jan Hendriks en Auck Saeckedr te Kortehemmen 200 gg. schuldig aan Sjoerd Sjoerds de olde en zijn vrouw Jouck Andries, te Beetsterzwaag.

In datzelfde boek staat de aankoop van een huis en schuur c.a te Smallenee, voor 1800 gg. van Focke Roeliffes en Mein Jelledr, die daar op dat moment zelf nog gebruiker van zijn. De eigenlijke akte is van 17 januari 1652 en bij de opmaak daarvan was Saecke Arents nog aanwezig.⁷⁰

Jan Hendriks en Auck Saeckedr proclameren op 1 maart 1653 de voorgenomen aankoop van de helft van land Taecke en Feicke Heeris, voor 132 gg.,

terwijl op 21 juni van dat jaar een tweede, aanvullende aankoop van hetzelfde land wordt geproclameerd.⁷¹

Op 22 september 1656 is hun zwager, Michiel Lieuwes, te Oostermeer, curator over de nagelaten kinderen van de overleden Auck Saeckedr en Jan Hendriks, die nu opnieuw getrouwd is met Fedke Claesdr. Aanwezig en ondertekenend is ook Teye Arents (IIb), als oudoom van de kinderen.⁷² In de daaropvolgende akte op diezelfde pagina volgt dan de inventarisatie van de aardse bezittingen van Auck Saeckedr.

Op 20 maart 1657 heet men Jan Hendriks in een akte kerkvoogd van Boornbergum.⁷³ Het is overigens oppassen geblazen, want in diezelfde dagen is een gelijknamige man in het Smallingerlandse actief als kerkvoogd van Nijega.⁷⁴

Jan Hendriks en Fetje Clases zijn in 1667 lidmaten te Boornbergum/Kortehemmen. Beerntien Jans staat daar ook te boek, met de vermelding dat zij nieuw is in 1674.

Op 3 juli 1674 vindt de ontscheiding plaats tussen de kinderen van Jan Hendriks, aanwezig bij die gebeurtenis is ook Jan Saeckes.⁷⁵

Op 22 februari 1676 treden Jan Hendriks en de verdere erfgenamen van Saecke Arents aan in een zaak tegen Wigerius Hemminga.⁷⁶

Kort daarna is een liquidatie tussen Jan Hendriks en zijn kinderen bij Auck Saeckedr aan het papier toevertrouwd. Aanwezig is ook Jan Saeckes en er is onder meer sprake van de aankoop van een huis en schuur te Smalle Ee, de registratie is op 21 november 1676.⁷⁷

Op 14 mei 1677 inventariseert men in het huis van Jan Hendriks, die nu voor de derde maal getrouwd is. Zijn nieuwe eega heet Beerntie Jans.⁷⁸

Op 15 januari 1678 is Jan Hendriks, te Smalle Ee, curator over de kinderen van Jan Jansen.⁷⁹

Op 7 oktober 1678 wordt een schuldbekentenis geregistreerd van 9 mei 1672. Daarin verklaart Jan Hendriks 300 gg. schuldig te zijn aan Benne Rinthies en Aucke Wilts. Daarna volgt een tweede schuldbekentenis, van 700 gg. aan Corneliske Pauwels, de huisvrouw van Sierd Wobbes, vanwege de aankoop van een zathe c.a. te Kortehemmen.⁸⁰

Jan Hendriks heeft het tijdelijke met het eeuwige verwisseld vóór 15 januari 1679, want op die dag vindt er een inventarisatie plaats in zijn sterfhuis te Smalle Ee.⁸¹ Het gebeurt op verzoek van Saecke Jans (die volwassen is) en Jan Saeckes en Oene Martens als curatoren over Jel, Beern en Jan Jans, kinderen van Fedke Claesdr. Er is onder meer sprake van een obligatie in het voordeel van een zekere Corneliske Arents.⁸² Verder is er een post die verwijst naar kosten die Jan Hendriks heeft moeten maken voor de drie kinderen van wijlen Saecke Arents. Bij het zilverwerk wordt een zilveren riem genoteerd en een zilveren onderriem met "kaisels" (dat is een sleutelketting), afkomstig van Auck Saeckedr.

Beerntie Jans is na het overlijden van Jan Hendriks terugverhuisd naar Oudega: zij staat daar op 22 augustus vermeld, met attestatie van Boornbergum.

Op 17 december 1695 proclameert Beerntie Jans de aankoop van 3/5 part van een huis 'staande op de wall tot Oudega'. Verkoper is Jan Jans, terwijl Beerntie zelf al deels eigenaar is. Op basis van dat gezamenlijke eigendom zal de verkoper wel de stiefzoon van Beerntie Jans zijn.⁸³

Uit het huwelijk tussen Jan Hendriks en Auck Saeckedr (in ieder geval, want bij een curatorbenoeming is expliciet sprake van het meervoud "kinderen"):

1. Saecke Jans, overl. na 15 jan. 1679.

Uit het huwelijk tussen Jan Hendriks en Fedke Claesdr:

2. Jel Jans, geb. ca. 1660, tr. Nijega 25 mei 1679 Oene Minses, afkomstig van Nijega.

3. Beern Jans, geb. ca. 1664.

4. Jan Jans, geb. ca. 1665.

5. Arent, ged. Boornbergum/Kortehemmen 2 mei 1669 (kind van Jan Hendriks en niet genoemde moeder), overl. vóór 15 jan. 1679.⁸⁴

Uit het huwelijk tussen Jan Hendriks en Beerntie Jans:

6. Auckien, ged. Boornbergum/Kortehemmen 2 april 1675 (kind van Jan Hendriks en niet genoemde moeder), overl. vóór 15 jan. 1679.

7. Pier, ged. Boornbergum/Kortehemmen 28 nov. 1677 (kind van Jan Hendriks en niet genoemde moeder), overl. vóór 15 jan. 1679.

3. Frouck Saeckedr, overl. vóór 1667, trouwt vóór 22 september 1656 Michiel Lieuwes, boer te Oostermeer, overl. na 5 okt. 1691, zoon van Lieuwe Lieuwes en Wendel Cornelis, trouwt 2. Luurtsche Jelles.

Op 30 mei 1676 is er voor het gerecht van Smallingerland een zaak tussen de eisers Wigerius Hemminga, ook namens de mede-erfgenamen van wijlen Teye Martens, in leven te Beetsterzwaag, die op zijn beurt erfgenaam was van Ipck Halbedr, weduwe van Martinus Joachimi. Gedaagden zijn Jan Hendriks als man van wijlen Auck Saeckedr, Michiel Lieuwes als man van Frouck Saeckedr en Jan Saeckes "aen Smallingeester Clooster", samen erfgenamen van wijlen Saecke Arents.⁸⁵

Michiel Lieuwes komt voor als lidmaat te Oostermeer in 1667, 1674, 1678 (weduwenaar) en 1682.⁸⁶ Hij leeft nog op 5 oktober 1691, want dan verkoopt hij drie akkers bouwland te Oostermeer.⁸⁷

4. Arent Saeckes.

Arent Saeckes komt in 1652 voor bij de verkoop van de zate van Saecke Arents. Op basis van die vermelding is hij denkkelijk een kind uit het eerste huwelijk van Saecke Arents. Ik heb verder niets van hem kunnen vinden en bij de latere vermeldingen van de erfgenamen van Saecke Arents staat Arent Saeckes niet vermeld. Daar kan een plausibele verklaring voor zijn: waarschijnlijk is hij niet lang na de opmaak van de akte uit 1652 overleden. Arent Saeckes wordt namelijk - als het althans niet om zijn gelijknamige grootvader gaat - postuum vermeld in het recesboek van Smallingerland. Op 15 juni 1658 staan zijn niet bij naam genoemde erfgenamen namelijk tegenover de armvoogden van Boornbergum vanwege de betaling van een legaat door Arent Saeckes in leven gedaan.⁸⁸

Uit het huwelijk van Saecke Arents en Lubbrich Jetsedr zijn in ieder geval twee kinderen gesproten.

IIIa. Jan Saeckes, boer te Smalle Ee, overl. ald. 5 febr. 1688, trouwt Lutske Teyes, overl. Smalle Ee juli 1688, dochter van Teye Arents en Griet Tziebbes (IIb).

Op 15 maart 1677 worden twee aktes geregistreerd van respectievelijk 1 mei 1669 en van 4 mei 1670. Daarin verklaren Jan Saeckes en Lutske Teijedr 350 en 150 gg. schuldig te zijn aan Frouckien Wijgers, de weduwe van Albert Jelles.⁸⁹

Op 14 mei 1677 is Jan Saeckes, te Smalle Ee, samen met Andries Hansen, dorpsrechter te Oudega, curator over Jeltie (18), Beerent (14) en Jan Jans (rond de 12). De kinderen worden bijgestaan door hun vader, Jan Hendriks, eveneens van Smalle Ee.⁹⁰ Nog geen twee jaren later, op 15 januari 1679 blijkt Jan Hendriks te zijn overleden. De kinderen worden opnieuw genoemd, en duidelijk wordt ook, dat zij kinderen zijn uit het tweede huwelijk van Jan Hendriks, met Fedke Claesdr.⁹¹

Jan Saeckes is op 1 februari 1681 met Oene Martens curator over de kinderen van Jan Hendriks.⁹²

Op 6 februari 1688 wordt een akte geregistreerd van 8 oktober 1684, waarin Jan Saeckes en Lutske Teyes een schuld laten optekenen aan Arnoldus van Haersma. Jan treedt op voor hem zelf en als curator over zijn zusters

dochter. Het gaat allemaal om achterstallige huur van de erfgenamen van hun zwager, wijlen Jan Hendriks.⁹³

De overlijdensdata van Jan Saeckes en Lutske Teyes zijn afkomstig uit de lidmatenboeken van Boornbergum. Verder worden de beide echtelieden daar onder de lidmaten geteld in 1667 en 1685.

Op 19 november 1688 wordt een inventarisatie opgemaakt in het sterfhuis van Lutske Teyes, de weduwe van Jan Saeckes, te Smalle Ee. Aanwezig is onder meer Pieter Jansen, als oom van de kinderen. Bij de goederen worden onder andere vermeld: een bijbel met een "vraeghboeck", een zilveren onderriem, zestien zilveren knopen en twee zilveren kettingen, mandelig met Pieter Jansen.⁹⁴

Op 22 maart 1689 komt Aeth Jans voor als jongedochter van de overleden Jan Saeckes. Genoemd worden dan ook Frouck Jans, oud rond de 22 jaren, en Griet Jans, circa 12 jaren oud.⁹⁵ Op 2 januari 1697 is opnieuw sprake van de nagelaten kinderen van Jan Saeckes en Lutske Teyes. Daarbij wordt Pieter Jans, de zwager van Lutske Teyes, ook genoemd.⁹⁶

Uit het huwelijk van Jan Saeckes en Lutske Teyes:

1. Aeth Jans.

Op 20 januari 1704 trouwt een Aatje Jans van Smalle Ee te Boornbergum Binnert Jans, eveneens afkomstig van Smalle Ee. Op 25 oktober 1705 wordt in de kerk van Boornbergum/Kortehemmen een Sjoukjen gedoopt als dochter van Binnert Jans en een niet genoemde moeder. Ik heb er geen bewijs voor dat beide Aatjes dezelfde persoon zijn, maar de namen en de plaats van herkomst maken het niet te dol om dat te veronderstellen.

2. Frouck Jans, ged. Boornbergum/Kortehemmen 2 mei 1669, overl. vóór 5 okt. 1692.

3. Saecke Jans, ged. Boornbergum/Kortehemmen 30 april 1676, overl. vóór 22 maart 1689.

4. Griet Jans, ged. Boornbergum/Kortehemmen 2 febr. 1679, tr. Boornbergum 29 jan. 1708 Abraham Gosses, ged. Boornbergum/Kortehemmen 29 aug. 1684, schipper op Amsterdam en andere plekken, zn. van Gosse Abrahams en Antie Jochums; **hij** trouwt 2. Oudega 29 juli 1731 Mootske/Mooitske Diemers, ged. Oudega (als Moyts) 25 juli 1680, dr. van Dymmer Thyssen en Geb Gerbrants; **zij** trouwt 1. Oudega 22 febr. 1704 Sytse Jans, afkomstig van Boornbergum. Abraham komt niet van heel ver: stemkohier 1698 Boornbergum (Smallingerland), stem nr. 26, aantal stemmen: 1, oud-kapitein Oene van Teyens, eigenaar en Gosse Abrahams, gebruiker

IIb. Teye Arents, overl. na 8 okt. 1678, trouwt Griet Tziebbes.

Op 7 april 1657 komt Teye Arents voor als naastligger ten westen en noorden bij de proclamaties van een verkoop van een huis, tuin en plaats te Smalle Ee, daarbij loopt de Heereweg ten zuiden.⁹⁷

Op 8 februari 1659 koopt een zekere Pijter Auckes de helft van een huis in Smalle Ee, met de ½ van 14 stuivers jaarlijkse grondpacht, van Saecke Arents voor 85 gg. In de marge van die akte is genoteerd, dat Teye Arents de andere helft van het huis koopt van de erven van zijn broer Saecke.⁹⁸

Op 12 februari 1661 staan Teye Arents en Jan Hendriks samen voor het nedergerecht van Smallingerland tegenover Sixtus Gellii, predikant te Boornbergum en Kortehemmen en Teye Arents neemt het alleen op tegen dezelfde predikant op 27 augustus van dat jaar.⁹⁹ Dat alles heeft een trouwe kerkgang klaarblijkelijk niet in de weg gestaan, want Teye Arents en zijn vrouw worden in 1667 genoemd als lidmaten te Boornbergum.

Op 14 mei 1677 inventariseert men in het huis van Jan Hendriks, die nu voor de derde maal getrouwd is. Zijn nieuwe vrouw is Beertie Jans. Het geschiedt allemaal ten verzoeken en ten overstaan van Teye Arents en Michiel Lieuwes, curatoren over de kinderen van wijlen Auck Saeckedr. Daarnaast zijn present Andries Hansen en Jan Saeckes als curatoren over de kinderen van Fedke Claesdr. Uit de geboekstaafde bezittingen valt eenduidig op te maken, dat

Jan en de zijnen de kost verdienen met boeren. De behuizing te Smalle Ee wordt door de timmerlieden Minne en Pope Jans getaxeerd op ruim 689 cg.¹⁰⁰ Teye Arents wordt in 1688 genoemd in een inventarisatie van de goederen van zijn overleden dochter, Lutske Teyes. Het gaat dan om de vernoeming in een obligatie, de dato 8 oktober 1678.¹⁰¹

Uit het huwelijk van Teye Arents en Griet Tziebbes:

1. Lutske Teyes, trouwt Jan Saeckes (zie IIIa).
2. Frouck Teyes, overl. Boornbergum 1704, trouwt 1. Boornbergum 6 dec. 1667 Minnert Poppes¹⁰², overl. vóór 27 juli 1673, Frouck Teyes ondertrouwt 2. 27 juli 1673 Boornbergum, trouwt 3. Surhuizum Pieter Jans, mr. smid, huisman te Smalle Ee, overl. april 1719, zoon van Jan Pieters en Siouck Binnerts, tr. vóór juni 1668 Trijntje Andries.¹⁰³

Pieter Jansen is bij het huwelijk met Frouck Teyes mr. smid, afkomstig van Kortwoldmertille onder Surhuizum. Zij is geboekstaafd als weduwe; het huwelijk is gesloten te Surhuizum. Duidelijk is dat het echtpaar woont te Smalle Ee.

Pieter Jans komt met regelmaat voor in de rechterlijke bescheiden.¹⁰⁴ Pieter Jansen en Frouck Teyes worden in juli 1685 genoemd als lidmaten te Boornbergum, overigens is Frouck al in 1669 lidmaat in die plaats. In diezelfde bron zijn ook hun overlijdensdata genoteerd. Het eerder genoemde fragment ("Pijter, getrouwt aan . . . ., een dochter, de naam onbekent, dog getrouwt aen Pijter Smidt) zou - gelet op de namen en het beroep van smid - heel goed betrekking kunnen hebben op Pieter Jansen en Frouck Teyes.

Uit het huwelijk van Minnert Poppes en Frouck Teyes:

1. Poppe Minnerts, ged. Boornbergum/Kortehemmen 20 maart 1668, huisman te Beets, trouwt Boornbergum 18 nov. 1691 Aaltje Rykles.

Bij het huwelijk is Poppe Minnerts afkomstig van Smalle Ee en Aaltje Rykeles komt van Hardegarijp. Zij ondertrouwen te Rijperkerk/Hardegarijp op 18 okt. 1691.

Uit het huwelijk van Pieter Jans en Frouck Teyes (allen gedoopt te Boornbergum/Kortehemmen):

1. Jan Pieters, ged. 15 nov. 1674, overl. vóór 20 aug. 1720, trouwt Boornbergum 13 aug. 1699 Gepke Alles, overl. Boornbergum 24 dec. 1745, dochter van Alle Douwes en N.N.

Bij het huwelijk is Jan Pieters afkomstig van Smalle Ee en Gepke Alles komt van Kooten.

Stemkohier 1698 Kooten (Achtcarspelen, stem nr. 21, aantal stemmen: 1, zakelijk gerechtigden: Gepke Ales, eigenaar voor $\frac{1}{4}$, Douwe Ales, eigenaar voor $\frac{1}{4}$, gebruiker voor het geheel, Antie Ales, eigenaar voor $\frac{1}{4}$ **witregel weg**

Binnert Hayes, uit naam van zijn vrouw, eigenaar voor $\frac{1}{4}$.

Stemkohier 1728 Kooten (Achtcarspelen), stem nr. 21, aantal stemmen: 1, zakelijk gerechtigden: Jan Tiebles, uit naam van zijn vrouw, eigenaar voor $\frac{1}{2}$, en gebruiker voor het geheel, Gepke Alles, weduwe van Jan Pieters, eigenaar voor $\frac{1}{2}$.

Stemkohier 1698 Twijzel (Achtcarspelen), stem nr. 53, een hornleger, aantal stemmen: 1, zakelijk gerechtigden: Douwe Ales, eigenaar voor $\frac{1}{4}$, gebruiker voor het geheel, Gepke Ales, eigenaar voor $\frac{1}{4}$, Binnert Hayes, uit naam van zijn vrouw, eigenaar voor $\frac{1}{4}$, Antie Ales, eigenaar voor $\frac{1}{4}$.

Stemkohier 1728 Twijzel (Achtcarspelen), stem nr. 53, aantal stemmen: 1, zakelijk gerechtigden: Gepke Alles, weduwe van Jan Pieters, eigenaar voor $\frac{1}{2}$, Jan Tiebles, uit naam van zijn vrouw, eigenaar voor $\frac{1}{2}$, en gebruiker voor het geheel.

Stemkohier 1698 Eestrum (Tietjerksteradeel), stem nr. 14, aantal stemmen: 1, zakelijk gerechtigden: Antje Alles, eigenaar voor 1/8, Focke Jans weeskind, eigenaar voor ½. Opm. Stiefvader: Marten Jans, Douwe Alles, eigenaar voor 1/8, Auck Alles, vrouw van Binnert Hayes, eigenaar voor 1/8, Gepke Alles, eigenaar voor 1/8 en Romcke Pyters, gebruiker.

Uit het huwelijk tussen Jan Pieters en Gepke Alles (allen ged. Boornbergum):

1. Aale Jans, ged. 3 nov. 1700, tr. 3 april 1729 Froukje Jans, ged. Oudega 15 febr. 1705, dochter van Jan Riemers en Wyske Lamberts.
2. Pyter Jans, ged. 8 febr. 1702.
3. Teije, ged. 13 juli 1704.
4. Rinse Jans, ged. 11 juli 1706.
5. Frouck Jans, ged. 5 febr. 1708.
6. Aarn Jans, ged. 20 okt. 1710, ongetrouwd, 1749 rentenier te Bergum, later met attestatie naar Twijzel en De Kooten.
7. Pyter Jans, ged. 10 mei 1711.
8. Pytter Jans, ged. 31 dec. 1713, tr. Surhuizum 24 april 1734 Sjiewke Edses.

2. Griet Pieters, ged. 7 jan. 1677, trouwt Boornbergum/Oudega 10 febr. 1695 Andries Jans, molenaar in De Rottevalle, zoon van Jan Andries en Oedske Appolloons.

Bij het huwelijk is Griet Pieters afkomstig van Smalle Ee en Andries Jans van de Rottevalle.

Uit het huwelijk tussen Griet Pieters en Andries Jans (in ieder geval)¹⁰⁵:

1. Hendrick Andries, ged. Oudega/Nijgea/Opeinde 15 aug. 1697 (kind van Andrys Jans en niet genoemde moeder).
2. Jan Andries, ged. Boornbergum/Kortehemmen 7 dec. 1698 (kind van Andries Jans en niet genoemde moeder).
3. Oedske Andries, ged. Oudega/Nijgea/Opeinde 11 juli 1706 (dochter van Andries Jansz en niet genoemde moeder).
4. Pieter Andries, ged. Oudega/Nijgea/Opeinde 29 okt. 1709.
5. Vrouckjen Andries, Oudega/Nijgea/Opeinde, ged. 14 juli 1715 (dochter van Andrys Jans en niet genoemde moeder).

3. Arent Pieters, ged. 27 april 1679.

4. Trijn Pieters, ged. 9 juli 1682.

3. (?) Jan Teyes.

In 1700 zijn Lutske en 'Jaeen' Teyes eigenaar van Floreenkohier nummer 6 te Boornbergum.¹⁰⁶

Bijlage 1: eigendomsgeschiedenis¹⁰⁷ van Boornbergum Floreen No. 32, Stem No. 27.

1596

Eigenaar en gebruiker Arent Saeckes.

1606-1607

Idem.

1640

Saecke Arents, stemminge een, selfs bruijker.

1698

De Heere Arnoldus van Haersma, stemminge een, meijer Pijter Jans.

1700

Pieter Jans gebruyckende Zathe, de heere Arnoldus van Haersma toebehorende, hebbende vorige hornleger ten oosten, Foocke Halbes ten westen, de Drachster hoywegh ten zuiden, en de het Diept ten noorden, belast met F. 4.

1708

Jan Pieters gebruyckende Zaethe, de Ed: heere Arnoldus Van Haarsma toebehorende, hebbende Vorige hornleger ten Oosten, Foocke Halbes ten Westen, de Dragster hoiwegh ten Zuiden, en de het Diept ten Noorden, beswaart met F. 2-7-0.

16-7-1715

Reëel kohier; Eygenaers, De Heere Raedts Heer Hobbo Baerd van Sminia nomine filia van een plaetse Landts belast met 4 floreen en is de tauxatie der huysinge en schuyre de Meyerse SchoonVaeder Pieter Jans toebehorende, de 5ste penn. de huyr is F. 160-4-0, F. 32-0-0.

Meyer Jan Pieters wede.

De Voors. huysinge en Schuyre getauxeert op 1000 Caroliguldens de 6ste penn. de intres tegen 4 per Cento F. 40-0-0 F. 6-13-0.

1728

Jan Pijters Wed: Gebruyckende Zaethe de Heere Van Coehoorn, nom uxoris toebehorende, hebbende vorige hoornleger ten Oosten, Alle Fookes ten westen, de Drachster hooywegh ten Zuyden, het Diept ten Noorden.

Meyer: Jan Pyters Wed. beswaart F. 4.

Eigenaar: Vrouw Catharina Aurelia Van Sminia Echte Huysvrouw van de Heere Gosuinus Theodorus Baron Van Coehoorn.

1742

Eigenaar: Gepke Alles, wed. Jan Pieters. Waarschijnlijk (op basis van de kohiervermeldingen hieronder) gaat het slechts om de huizing, de schuur en de hof daarachter. Omdat ook vermeld is, dat er een grondpacht van 1 goudgulden betaald moet worden, is de stem zelf in 1742 niet aan Gepke Alles verkocht.¹⁰⁸

1748

Alle Gjalts Gebruyckende Zaethe, Vrouwe Catharina Aurelia van Sminia wed. Coehoorn toebehorende, hebbende Vorige hoornleger ten oosten, de Vrouw Eygenaarse Selfs ten Westen, de Dragster hoywegh ten Suyden, en het Diept ten Noorden, beswaart met F. 4.

Meyer: Alle Gjalts.

De Plaats Groot hondert Pondematen met Huyzinge Vrouw Catharina Aurelia Van Sminia Wed. van Wln: de Heere Gosuinus Theodorus Baron Van Coehoorn. Stemminge Een.

1758

Jan Roels gebruyckende Zathe Mevrouw Sminia wede Coehoorn toebehorende, hebbende vorige hornleeger ten oosten, den Vrouw Eygenaarse ten westen, de Dragster hoiwegh ten zuiden en het diep ten noorden, belast met F. 4.

1762

Eigenaar: Aan (Arent) Jans (zoon van Jan Pieters en Gepke Alles).

1762: erfgenamen van Aan Jans: Aaltje, Douwe, Froukje, Wybe en Romkje Alles (nichten en neven uit het tweede huwelijk van Aans broer, Alle Jans. In 1773 is er opnieuw sprake van een testament van Aarnt Jans, maar er is al geen sprake meer van de plaats te Smalle Ee. Zijn de opstallen tussen 1762 en 1773 verkocht?

1768

Jan Roels gebruikende Sathe de Heer Swartz n ux toebehorende, hebbende vorige hornleeger ten On, den Heer Eigenaar in qualiteit ten Wn, de dragster hooijweg ten Suiden en het Diep ten Noorden, beswaart met F. 4.

1788

Sjoerdt Jans gebruikende Zathe den Lt. Collonel Jr. Fredrich Theodoor Ernst Grave van Limburg Styrum toebehorende, hebbende vorige Hoornleeger ten On, den Heer Eigenaar ten Wn, de Dragster hooyweg ten Zden en het Diep ten Nden, beswaart met F. 4.

1796

Volkstelling, no. 60: Sjoerd Jans, 5 gezinsleden, 5 belijdend Gereformeerd, Boer.

In de eerste helft van de negentiende eeuw raken de eigendommen danig verspreid. Vanzelfsprekend levert dat bijzonder veel aktes op in het notarieel archief in Tresoar.

1828

Het Floreenkohier van 1828 vermeldt bij nr. 32: landen bij stukken verkocht. Geteld: Hornleger en nog 12 delen.

Michiel Egberts de Boer: hornleger, idem 2 ½ bunder hooiland, idem 2 ½ bunder ut supra.

Ate Wierds Noorman: 3 bunder bouwland, dezelfde 2 bunder greidland, dezelfde 3 bunder ut supra.

Sjirk en Jan Willems van den (der) Burg en Gjalt Hattums de Boer: 1 bunder bouwland.

Michiel Egberts de Boer: 1 bunder bouwland.

Hendrik Jacobs Keidel: 3 bunder ut supra, id. 2 ½ bouwland ut supra.

Jan Gosses de Boer: 2 bunder bouwland.

Maaïke Jetzes v.d. Gaast: 2 bunder ut supra.

Jacob Ennes Kloosterman: ½ bunder idem.

In 1859 zijn er nog meer eigenaren/gebruikers, namelijk 17.

1850

26 Bunders (morgen), gemeente Boornbergum Sectie A No. 34, 50, 87, 97, 98, 99, 101, 108, 111, 112, 113, 117, 118, 119, 137, 138, 1329, 1341, 1342, 1360, 1361, 1364 en 1397.

Eene Zathe waarvan de landen bij stukken zijn verkocht, in eigendom en gebruik bij de navolgende personen, hebbende vorige hornleger ten oosten, Jan Gosses de Boer ten westen, de Dragster hooiweg ten, Zuiden en het diep ten Noorden, komende ten laste van:

Alle Ubeles Jellema wegens de perceelen Gemeente Boornbergum Sectie A No. 113, 1341, 1342 en 1360.

Tjitske Klazes Iest, weduwe Riekele Feddes van Kalfsbeek wegens de perceelen Gemeente Boornbergum Sectie A No. 4, 98 en 111.

Louw Pieters Meter wegens de perceelen Gemeente Boornbergum Sectie A No. 99, 1361 en 1364.

Ate Gerrits Reitsma wegens het perceel Gemeente Boornbergum Sectie A No. 1329.

Douwe Wiebes Sietzema wegens het perceel Gemeente Boornbergum Sectie A No. 1397.

Gosse Syes Meyer wegens het perceel Gemeente Boornbergum Sectie A No. 108.

Hidzer Sakes Veenstra Erven wegens het perceel Gemeente Boornbergum Sectie A No. 50.

Johannes Engberts van der Meulen wegens het perceel Gemeente Boornbergum Sectie A No. 1397.

Leffert Pieters Annema wegens het perceel Gemeente Boornbergum Sectie A No. 97.

Jan en Sjirk Willems van der Burg wegens de perceelen Gemeente Boornbergum Sectie A No. 118 en 119.

Erven weduwe Daniel Alberts van der Meulen wegens het perceel Gemeente Boornbergum Sectie A No. 87.

Reinder Ietzema wegens het perceel Gemeente Boornbergum Sectie A No. 2 F.

Fokke Jeens van den Berg en Ruurd Hommes de Vries wegens het perceel Gemeente Boornbergum Sectie A No. 138.

Remmert Gerrits de Haan wegens het perceel Gemeente Boornbergum Sectie A No. 137.

Ate Gerrits Reitsma wegens de perceelen Gemeente Boornbergum Sectie A No. 530 en 531.

Aukje Elisabeth en Sjoukje van Kalfsbeek wegens het perceel Gemeente Boornbergum Sectie A No. 3.

Sietske Migchiels Boer wegens het perceel Gemeente Boornbergum Sectie A No. 117.

Na raadpleging van de kadastrale gegevens van 1832 in combinatie met die van 1859 waar de laatste floreen met kadastrale nummers wordt voorzien valt het volgende te concluderen:

De zathe is 26 bunder (ha) groot.

De belangrijkste, originele kad. nrs zijn in 1859: **A1**, 4 50, 97, 119 enz.

In totaal zijn er zeventien delen, nogal verspreid. Na herleiding komt een blok te voorschijn. Op het genoemde blok kwam een boerderij(tje) voor. Dit moet de locatie van Stem 27/Floreen 32 zijn. De ligging ervan is westelijk van de ingang naar de recreatieplaats aan de Smallen Eester Zanding. Dus westelijk van de kloosterheuvel. Op die plaats staat nu een verbouwd pand, dat bewoond wordt door veearts Pauw. Dat is kadasternummer 115, de kloosterheuvel zelf is nr 116.

Noten

De archivalia bevinden zich in Tresoar (Rijksarchief Friesland) te Leeuwarden, tenzij anders is vermeld.

Gebruikte afkortingen

f.	=	folio (bladzijde).
GEN	=	Genealogie (naslagwerken in Tresoar).
HAR	=	(rechterlijk archief) Harlingen.
HvF	=	Hof van Friesland.
Inv. nr.	=	Inventarisnummer.
OPS	=	(rechterlijk archief) Opsterland.
OSW	=	(rechterlijk archief) Ooststellingwerf.
SMA	=	(rechterlijk archief) Smalingerland.
T.	=	Toegang.
TIE	=	(rechterlijk archief) Tietjerksteradeel.
vo	=	verso (achterzijde bij folionummers).

¹ Woude, N.L. van der, Luyden van eren. Voorouders en nageslacht van Saco van Teyens (1601-1650). In: *Genealogysk Jierboek 2006*, pp. 7-85, m.n. pp. 23-24. Zie voor dit artikel en meer (Friese) voorouders ook: www.nicovanderwoude.nl

² In: Vries, A. de, Fierdere foarâlden fan Beppe Vroukje. In: *Genealogysk Jierboek 1990*, pp.7-35. Het gaat meer precies om de mensen in 'Stamrige M', pp. 21-27.

³ Niet gevonden, maar afgeleid. Gebaseerd op twee onafhankelijke vindplaatsen: 1: Archief Staten van Friesland 1580-1795 (Resoluties Gedeputeerde Staten), inv. nr. 2517, f. 203 en 204,

---

d.d. 4-11-1596. In die akte is broer Sierck Saeckes curator over Arent Saeckes. Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid valt daar uit af te leiden, dat Arent op die datum nog geen 25 jaar was. Bij de boedelscheiding op 1 april 1597 (T. 325, inv. nr. 457) ondertekent Arent wel zelf.

⁴ OPS 105 204 en OPS 106 104.

⁵ HAR 124 174-178.

⁶ OPS 59 7.

⁷ T. 325, inv. nr. 457.

⁸ Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM), Uitgebreide rapportage Monumenten, monumentnummer 13596. CMA-nr. 11B - 032. Met dank aan RACM voor het gebruik en vooral aan mijn oom (voormalig medewerker van RACM) Gerard van Haaff te Amersfoort voor het aanleveren van de archeologische gegevens rond het klooster te Smalle Ee.

⁹ http://nl.wikipedia.org/wiki/Kloosters_in_Friesland

¹⁰ T. 3, inv. nr. 939, aan te vragen als: Familiearchief Van Eysinga-Vegilin van Claerbergen, Toegang 323, inv. nr. 787B, stuk nr. 58. Zie voor het klooster in de jaren daarna ook: T. 5, inv. nrs. 2796-2799.

¹¹ Dijkstra, J. en Wolters, K., *Uit de geschiedenis van Smalle Ee*, De Wilgen, Buitenstvallaat, 2003, pp. 9-45. Op p. 44 worden Arent Saeckes en de zijnen zelfs genoemd.

¹² Giffen, A.E. van, 1928: Mededeeling over het proefonderzoek van het Klooster Smalle Ee te Smalle Ee, in Smalingerland, *De Vrije Fries XXVIII*, 101-110.

¹³ Langen, G.J. 1997: *Gemeente Smalingerland: kloosterterrein te Smalle Ee; waarderend archeologisch onderzoek*, Amsterdam (RAAP Rapport 329).

¹⁴ Gilles de Langen, provinciaal archeoloog provincie Fryslân, in een mail aan de auteur op 31-3 en 6-4-2009: 'De opgraving van 1980 is door mij in 1992 uitgewerkt (G.J. de Langen, 1992: *Middeleeuws Friesland. De economische ontwikkeling van het gewest Oostergo in de vroege en volle middeleeuwen*, diss Groningen) Zie bijlagen. Hierin opper ik de mogelijkheid dat behalve de houten ook de stenen kerk ooit parochiekerk was. Nu zou ik deze mogelijkheid wat explicieter verdedigen: onderzoek elders in de regio hebben inmiddels bevestigd dat aan Boornbergum vergelijkbare dorpen in de twaalfde eeuw al een kerk hadden, ja zelfs dat deze kerken zo rond 1200 al werden verplaatst.'

¹⁵ Met dank aan Jochum Dijkstra te Boornbergum.

¹⁶ Archief Staten van Friesland 1580-1795 (Resoluties Gedeputeerde Staten), inv. nr. 2517, f. 203: 'Arent Saeckes ende Lijoets Annedochter, echteluyden.' Lyoets is natuurlijk een (meer Friese) variant van 'Luts'. Met ondertekening door de broer van Arent, Sierck Saeckes, als curator.

¹⁷ Zie: Meer, P.G.L. van der, Nieuwland, P. (uitg.), *Aministrative en fiskale boarnen oangeande Fryslan yn de ier-moderne tiid*. Leeuwarden, 1993, p. 68.

¹⁸ OPS 105 113.

¹⁹ OPS 105 177.

²⁰ OPS 106 52.

²¹ OPS 106 77.

²² OPS 106 173 en 180.

²³ SMA 93 fiche 2, 4e rij, nr. 7 (ongefolieerd).

²⁴ OPS 45 27.

²⁵ OPS 64 24.

²⁶ OPS 11 212vo.

²⁷ OPS 12 208.

²⁸ OPS 107 107.

²⁹ OPS 12 240.

³⁰ OPS 12 258vo.

³¹ OPS 107 211.

³² OPS 107 260.

³³ OPS 107 274.

³⁴ T. 14 16705 132.

³⁵ T. 14 16485 851 (nr. 72, zitting 5).

³⁶ T. 14 16709 356.

³⁷ OPS 11 15.

³⁸ OPS 10 179vo.

³⁹ OPS 106 44 en ook 104 (16 januari 1617), 208 (18 maart 1619).

⁴⁰ OPS 11 5.

⁴¹ OPS 106 120.

⁴² OPS 106 131.

⁴³ OPS 106 234.

⁴⁴ OPS 11 7vo en 11 (in 1616; hij komt trouwens vaker voor in OPS 11).

⁴⁵ Er is ook op Donkerbroek stem 27 sprake van een Jan Sybes, maar het is niet zeker of het om dezelfde man gaat. Stem 11 en 12 zijn in 1728 onder meer in het bezit (1/8) van Tjedger Sybes Hij is een achterkleinzoon van Jan Sybes. Die familielijn loopt zo: Juw Meetsma x Pauweltje Jan Sybesdr; Sake Juws Meetsma x N.N.; Sybe Saeckes (Meetsma) x Wemeltje Tziedsgers. De familie Meetsma komt daarna voor in Opsterland.

⁴⁶ OSW 22 fiche 7 (ongefolieerd). Zie ook: NT. 13.128, aktenummers 157, 236 en 239.

⁴⁷ OPS 106 208.

⁴⁸ OPS 163 93.

⁴⁹ OPS 46 87.

⁵⁰ Zie T. 325, inv. nr. 454, tab. XLV.

⁵¹ OPS 65 55.

⁵² OPS 110 120.

---

⁵³ OPS 66 86.
⁵⁴ OPS 111 27.
⁵⁵ SMA 65 56, 206, 207 en 208.
⁵⁶ SMA 65 94.
⁵⁷ SMA 65 399.
⁵⁸ SMA 65 405.
⁵⁹ SMA 65 456.
⁶⁰ SMA 95 121.
⁶¹ SMA 34 275.
⁶² SMA 95 121. Is zij mogelijk een zus van Lubbrich? Gabe Ottes, afkomstig van Wanswerd, trouwt op 27 februari 1648 IJlst Tytthie Jetzedr, afkomstig uit die stad. Op 26 september 1650 schrijft een Gabbe Ottes, geboren in Oudkerk, zich in als burger van Leeuwarden. Te IJlst (Otte, 9 november 1648) en in de Friese hoofdstad (Otte, 30 december 1649 en Gabbe 24 december 1651) laten een man van die naam en een niet genoemde moeder kinderen dopen.
⁶³ SMA 35 65.
⁶⁴ OPS 114 165. Ik heb de exacte verwantschap met de verkopers nog niet kunnen ontdekken. Siert Giels trouwt Langezwaag/Kortezwaag 8 november 1657 met Antie Michiels. Hij laat te Kortezwaag dopen (moeder steeds ongenoemd): Wlck (ged. 22 maart 1661), Jets (ged. 11 januari 1663) en Jets (ged. 23 december 1666).
⁶⁵ OPS 65 133 en 134.
⁶⁶ OPS 65 195.
⁶⁷ OPS 111 216.
⁶⁸ SMA 95 111.
⁶⁹ SMA 95 103 en 115.
⁷⁰ SMA 95 111 en 112.
⁷¹ SMA 66 65 en 87.
⁷² SMA 35 65.
⁷³ SMA 66 263.
⁷⁴ Zie daartoe bijvoorbeeld: SMA 6 52vo, 53 en 88. Ik heb geen volledigheid nagestreefd bij het zoeken naar vindplaatsen met deze Jan Hendriks.
⁷⁵ SMA 36 181.
⁷⁶ SMA 6 10.
⁷⁷ SMA 98 6
⁷⁸ SMA 50 41.
⁷⁹ SMA 6 49.
⁸⁰ SMA 98 135 en 136.
⁸¹ SMA 50 237.
⁸² Zij is ondanks het verdachte patroniem zeker geen familie. Zie voor haar: GJ 1978, p. 76.
⁸³ SMA 70 56.
⁸⁴ Uiteraard bestaat er in theorie een kans, dat het om een andere Jan Hendriks gaat. Ik voor mij houd het er op basis van de namen en de plaats van doop op, dat Arent, Auckien en Pier jong overleden kinderen van Jan Hendriks zijn.
⁸⁵ SMA 26 44.
⁸⁶ Gegevens afkomstig van P. Nieuwland, in: GEN. 901, p. 667.
⁸⁷ Tie 55, 268 (zie ook: NT. 13.181, p. 63).
⁸⁸ SMA 5 3.
⁸⁹ SMA 98 40 en 41.
⁹⁰ SMA 31 7.
⁹¹ SMA 31 15.
⁹² SMA 6 95 en 117vo.
⁹³ SMA 99 63.
⁹⁴ SMA 53 1.
⁹⁵ SMA 31 65.
⁹⁶ SMA 31 102.
⁹⁷ SMA 66 269.
⁹⁸ SMA 66 381.
⁹⁹ SMA 5 3 en 50. Teye komt ook voor op fol. 132 (d.d. 5 september 1665).
¹⁰⁰ SMA 50 41.
¹⁰¹ SMA 53 8.
¹⁰² SMA P3 49, d.d. 30-10-1673: weduwe van Mennert Poppes, nu getrouwd met Pytter Jans.
¹⁰³ Tenzij anders aangegeven zijn de gegevens rond het echtpaar Pieter Jans en Frouck Teyes afkomstig uit het eerder gemeld artikel van Auke de Vries (zie noot 2). Overigens zijn zij ook opgenomen in Huizing-de Vries, N., Kwartierstaat van Theunis Ulke de Vries. In *Genealogysk Jierboek 1997*, pp. 105-124.
¹⁰⁴ Zonder volledigheid na te streven: SMA 6 99vo, 109, 114, 115vo; SMA 23 71vo, 79, SMA 26 81vo, 86vo.
¹⁰⁵ Er is een naamgenoot voorhanden.
¹⁰⁶ <http://www.historischgisfryslan.nl/>
¹⁰⁷ Met dank aan Y. Boonstra en J. Dijkstra voor hun zeer substantiële bijdrage aan de inhoud van deze bijlage. Zie ook: <http://www.hisgis.nl/> (zoeken op 'Smalle Ee' en doorklikken). Vanwege de vele eigenaars is er een groot aantal notariële aktes. Zie daartoe <http://www.tresoar.nl>. Duidelijk is wel dat het voornamelijk gaat om de kadastrale nummers Boornbergum 115 en 116: de behuizing en en de plek van het voormalige kloostercomplex.
¹⁰⁸ De aankoop door Gepke Alles en de verdere eigendoms geschiedenis zijn afkomstig uit: *Genealogysk Jierboek 1990*, pp. 24-26.